

Sygn. akt II C 188/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R. w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Sławomir Łabuz

Protokolant: Izabela Kucza

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 roku w Rybniku

sprawy z powództwa D. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w R.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt: II C 188/13

UZASADNIENIE

Powód D. G. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Zakładu Karnego w R. kwoty 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia. Zadeklarował jednocześnie, że 10 % tej kwoty przeznaczy na Dom Dziecka w R..

Powód wskazał na zastrzeżenia co warunków bytowych odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w R. w okresie od dnia osadzenia, tj. 2.02.2012 r. oraz na złe i poniżające traktowanie przez funkcjonariuszy służby więziennej.

Podniósł, że warunki te były niezgodne z normami wyznaczonymi przez przepisy kodeksu karnego wykonawczego oraz Konwencję Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 grudnia 1950 roku. Niezgodności te polegały głównie na niedotrzymaniu nakazanej minimalnej powierzchni celi mieszkalnej przypadającej dla powoda.

Powód argumentował nadto, iż pozwany naruszył jego dobra osobiste poprzez:

- naganne warunki panujące w celach, takie jak: zagrzybienie oraz zawilgocenie ścian i sufitów, odpadające tynki i farba, brak dostatecznej wentylacji, podłoga drewniana będąca siedliskiem robactwa, łóżka zagrażające bezpieczeństwu, nieodpowiednie oświetlenie, okna nieszczelne, słabo działające grzejniki, nie odpowiadający standardom niezabudowany kącik sanitarny, naruszenie norm higieny – brudna łazienka i całe posłanie, brak ciepłej wody w celach oraz okresowo energii elektrycznej;
- złą jakość podawanych posiłków, nie spełniających norm wagowych i kalorycznych;
- nie najlepszy system opieki medycznej poprzez ograniczony dostęp do lekarza – przyjmował tylko 2 razy na miesiąc, a osoba domagająca się przyjęcia poza kolejką była karana dyscyplinarnie;
- niedociągnięcia w sferze kulturalno-oświatowej, ponieważ nie organizowano tego typu zajęć podobnie jak sportowych, nie zapewniano dostępu do telewizji oraz aktów prawnych i kodeksów;
- odmowę posług religijnych;

- niewłaściwe funkcjonowanie kantyny;
 - narażanie na niebezpieczeństwo poprzez umieszczanie w jednej celi osób o różnym stopniu demoralizacji oraz niewłaściwą izolację osób uprzednio karanych – czasami dochodziło do bójek pomiędzy skazanymi;
 - utrudnianie kontaktu z bliskimi, a nawet z adwokatem i instytucjami wymiaru sprawiedliwości poprzez odmowę lub skracanie rozmów, a także gubienie lub przetrzymywanie korespondencji powoda;
 - poniżające i przedmiotowe traktowanie przez funkcjonariuszy służby więziennej;
- # zbyt długi czas oczekiwania na rozpatrzenie próśb i wniosków.

Uzasadniając roszczenie powód powoływał się na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sądu Najwyższego, z którego wynika, że powyżej przedstawione warunki odbywania kary pozbawienia wolności nie zapewniały poszanowania jego godności oraz stanowiły bezprawne naruszenie praw człowieka.

Podsumowując powód wskazał, iż bez wątpienia doszło względem niego do bezprawnego naruszenia dóbr osobistych i prawa do poszanowania jego godności, gdyż nie zapewniono mu humanitarnych warunków poprzez przetrzymywanie go w warunkach poniżej przeciętnych standardów. Powód swoje roszczenie opiera o przepisy art. 24 kc w zw. z art. 448 kc i art. 77 Konstytucji RP.

Ustosunkowując się do pozwu strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów sporu według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, iż powód zarzuca pozwanemu szereg nieprawidłowości dotyczących warunków socjalno-bytowych odbywania kary, które jednakże są sformułowane ogólnikowo i hasłowo, dlatego nie może odnieść się merytorycznie co najmniej do części z nich. W związku z tym przedstawił ogólny zarys zasad i warunków socjalnych panujących w Zakładzie Karnym w R.. Powozy wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie można mówić, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda. Na potwierdzenie tej tezy pozwany szczegółowo odniósł się do poszczególnych kwestii ogólnikowo podnoszonych przez powoda, powołując się przy tym na liczną dokumentację, która została dołączona do odpowiedzi na pozew.

Przecząc zarzutom powoda pozwany wskazuje również, że przepisy prawa budowlanego dotyczące wymogów w zakresie ubikacji (drzwi, ustępów i wysokości pomieszczenia) nie stosuje się do budowli zakładów karnych i aresztów śledczych, o czym stanowi § 89 ust. 1 w zw. z § 75, § 79 ust. 1, § 82, § 83 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690). Natomiast tę kwestię reguluje przepis § 28 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. Nr 152, poz. 1493), który nie wyznacza żadnych norm w tym zakresie – dopuszczalne jest nawet wiaderko w celi. Brak pełnej zabudowy kącika sanitarnego podyktowany jest kwestią bezpieczeństwa -zapobieganie próbom samobójczym i przemocy pomiędzy osadzonymi oraz podyktowane jest ograniczeniami natury architektonicznej (zabytkowy budynek z XIX wieku). „Nieskrępowane użytkowanie urządzeń sanitarnych” oznacza, że podczas korzystania z nich nie mają być widoczne intymne części ciała, a więc zabudowanie kącika przepierzeniem zapewnia to w zupełności.

Brak ciepłej wody (nie ma możliwości technicznych do poprowadzenia takich instalacji) łagodzony jest zgodą na posiadanie przez osadzonych własnych grzałek oraz możliwością otrzymania ciepłej wody od osadzonych porządkowych. Zgodnie zaś z § 30 rozp. MS z 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności osadzonym przysługuje 1 kąpiel w tygodniu i było to zapewnione.

W przedmiocie warunków panujących w celach pozwany zaprzeczył występowaniu pleśni, grzyba i robactwa, nieszczelności okien, niespełnianiu norm oświetlenia, ogrzewania, wadliwości systemu wentylacyjnego wskazując, iż dowód przeciwny obciąża powoda. Ponadto powód nie zwracał się w tych sprawach do żadnego z funkcjonariuszy

pomimo takich możliwości. Zarzut niewłaściwej opieki medycznej ogranicza się jedynie do wskazania, że lekarze dysponują zbyt małą ilością czasu do zbadania wszystkich pacjentów, a ponadto powód nie przytacza żadnych faktów lub zdarzeń, które spowodowały jakikolwiek uszczerbek na zdrowiu powoda. Co do kwestii kulturalno-oświatowych pozwany wskazał, iż osadzeni mogą uczestniczyć w zajęciach rekreacyjno-sportowych (siatkówka, zajęcia lekkoatletyczne, tenis stołowy) oraz korzystać z biblioteki (ponad 15 000 woluminów, w tym książkowe wydania aktów prawnych oraz kodeksy z wielu dziedzin prawa) w czasie wolnym, zależy to jednak od woli osadzonego. Nietrafne są też zarzuty dotyczące braku posług religijnych, dostępu do samoinkasującego aparatu telefonicznego, czy też złej jakości podawanych posiłków.

Pozwany podniósł również, iż doświadczenie życiowe uczy, że wszelkie próby wyegzekwowania przez personel penitencjarny zachowań osadzonych, zgodnych z obowiązującymi przepisami, są poczytywane przez osadzonych jako szykany, przejaw dyskryminacji, zastraszanie – ogólnie za przejaw nieludzkiego traktowania.

Odnosząc się natomiast do zagadnień prawnych roszczenia powoda o wypłatę zadośćuczynienia w oparciu o art. 23 kc i 24 kc w zw. z art. 448 kc, tj. naruszenia jego dóbr osobistych, pozwany przede wszystkim wskazał, że powód powinien udowodnić istnienie działania lub zaniechania sprawcy krzywdy niemajątkowej, istnienie tejże krzywdy wynikającej z naruszenia przez pozwanego dóbr osobistych powoda, związek przyczynowy między krzywdą niemajątkową a działaniem lub zaniechaniem sprawcy krzywdy niemajątkowej, a ponadto udowodnić w przypadku bezprawnego działania lub zaniechania sprawcy krzywdy winę sprawcy.

Pozwany Skarb Państwa podnosi również, że ciężar udowodnienia powyższych okoliczności obciąża zgodnie z art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc powoda, zaś ich niewykazanie decyduje o bezpodstawności powództwa. W ocenie pozwanego, powód w żaden skuteczny sposób nie tylko nie wykazał ale nawet nie uprawdopodobnił domniemanej szkody, jej wysokości, ani tym bardziej nie wskazał normalnego związku przyczynowego. Powód nie przytacza przy tym konkretnych zdarzeń i faktów mogących być podstawą powództwa, poprzestając na bardzo ogólnikowych twierdzeniach.

Zdaniem pozwanego, powód nie wywiązuje się z obowiązku udowodnienia przesłanek zgłaszanego przezeń roszczenia. W rezultacie powinien on ponieść wszelkie negatywne konsekwencje takiego stanu rzeczy, a więc jego pozew powinien zostać oddalony, a on sam powinien zostać obciążony obowiązkiem zwrotu procesu. Pozwany jednocześnie wskazuje też, że przyznanie powodowi w tego typu sprawie jakiegokolwiek zadośćuczynienia pieniężnego naruszało by elementarne zasady współżycia społecznego określone w art. 5 kc oraz poczucie sprawiedliwości społecznej.

Sąd ustalił:

Powód ma 25 lat, nie posiada wyuczonego zawodu. Powód został osadzony w Zakładzie Karnym w R. w dniu 2 lutego 2012 r. W miesiącu lutym 2015 r. powód został przetransportowany do Zakładu Karnego Nr 1 w S., ponieważ zakończyły się czynności procesowe z jego udziałem w jednej ze spraw. D. G. najczęściej przebywał w celach dwuosobowych. Jednakże dwukrotnie został umieszczony w celach 12 osobowych. Skazany zawsze był umieszczany w celach z osobami dobieranymi ze względu na wiek, płeć i zdemoralizowanie.

Zakład Karny w R. jest zakładem typu zamkniętego i przeznaczony jest dla recydywistów penitencjarnych. Budynki Zakładu Karnego w R. są obiektami wpisanymi do rejestru zabytków. Cele, które zajmował powód D. G. były wyposażone w sprzęty kwaterunkowe przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Na ich wyposażeniu znajduje się stół, szafki więzienne, taborety i łóżka dla każdego osadzonego. Osadzeni spożywają posiłki w celach. Mają sztucze i naczynia. Stół w celi ma minimalne wymiary 50 cm na 80 cm i jest przeznaczony dla dwóch osadzonych.

Posiłki wydawane skazanym w Zakładzie Karnym w R. są urozmaicone, spełniają wszelkie normy ilościowe, kaloryczne i jakościowe określone w obowiązujących przepisach. Skład i kaloryczność wyżywienia osadzonych określona została w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 2.09.2003 r. w sprawie określenia wartości dziennej normy

wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobą osadzonym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w każdej normie żywieniowej zachowana jest kaloryczność, skład chemiczny oraz temperatura wydawanych posiłków. Jednostka posiada opracowany i wprowadzony system (...) w służbie żywieniowej który eliminuje wszystkie zagrożenia począwszy od przyjęcia towaru do magazynu aż do wydania gotowej potrawy. Prowadzony jest pełny monitoring wydawanych posiłków, ocena organoleptyczna pomiar temperatury oraz zgodność z jadłospisem. Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny z R. prowadzi okresowe kontrole służby żywnościowej i stanu sanitarnego pomieszczeń kuchennych. Warzywa są dostarczane do jednostki raz w tygodniu, chleb codziennie do godz. 12, świeży i wydawany jest w danym dniu na kolację i śniadanie dnia następnego. Jedynie w przeddzień świąt dowożony jest na dwa dni. Posiłki wydawane są osadzonym w godzinach określonych w zarządzeniu wewnętrznym Dyrektora. Pobranie posiłku z przeznaczeniem na wydanie stwierdza oddziałowy w książce wydawanych posiłków. Posiłki roznoszone są na oddziałach w termosach przez porządkowych posiadających stosowne ubrania i wymagane badania sanitarno – epidemiologiczne pod nadzorem oddziałowego. Podczas wydawania niepełnych dań bezpośrednio nieuniknione jest otwieranie termosów i spadek temperatury o kilka stopni. Posiłki każdorazowo były kontrolowane wg zgodności z jadłospisem, zupełności i stanu.

Każdy z osadzonych ma zapewnioną możliwość korzystania z miski plastikowej, zmiotki, szufelki i kosza na śmieci. Za utrzymanie czystości i porządku w celach oraz higieny osobistej odpowiedzialni są sami osadzeni. W tym celu na początku miesiąca do każdej celi wydawane są środki czystości oraz każdorazowo w przypadku zgłaszania potrzeb w tym zakresie. Dla utrzymania higieny osobistej osadzeni otrzymywali (i nadal otrzymują) stosowne środki i mieli stały dostęp do sanitariatów. Nadto więźniom przysługuje ciepła kąpiel raz w tygodniu. Po kąpieli osadzeni mają możliwość wymiany bielizny osobistej, a co 2 tygodnie pościeli. Dodatkowo więźniom wydawane jest mydło toaletowe, papier toaletowy, 200 g proszku do prania, nożyk do golenia, a w razie zgłoszenia potrzeby także pasta i szczoteczkę do zębów oraz krem do golenia. Powód otrzymywał środki czystości. Do cel mieszkalnych doprowadzona jest natomiast zimna bieżąca woda, a osadzeni mają prawo do korzystania z grzałek oraz czajników elektrycznych do podgrzania wody.

Cele mieszkalne oświetlane są naturalnym światłem padającym z okna. Ponadto w każdej celi jest oświetlenie jarzeniowe o mocy 2 x 40 W oraz oświetlenie żarowe do kontroli celi w porze nocnej, które jest zgodne z przyjętymi normami w tym zakresie. Za zgodą dyrektora osadzeni mogli też korzystać z własnych lampek stołowych np. do czytania. Natężenie oświetlenia w celi jest prawidłowe. W zakładzie karnym były również przeprowadzane badania natężenia oświetlenia w kąciu sanitarnym i 4 różnych miejscach celi. Wykazały one prawidłowość oświetlenia cel. Zasady wyłączania energii elektrycznej w celach mieszkalnych zostały określone w komunikacie Dyrektora Zakładu Karnego. Komunikat ten został podany do wiadomości ogółu osadzonych za pośrednictwem radiowęzła oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w oddziałach mieszkalnych. W porze nocnej energię wyłącza się nie wcześniej niż o godzinie 23.00. Zasada ta obowiązuje od niedzieli do czwartku. Natomiast w noc z piątku na sobotę oraz z soboty na niedzielę energia elektryczna nie jest wyłączana. Ta sama zasada obowiązuje w przypadku świąt państwowych lub kościelnych. W ciągu dnia energia elektryczna jest wyłączana pomiędzy godziną 9.00 a 12.00 od poniedziałku do piątku. Ograniczenia te podyktowane są koniecznością szczytowego ograniczenia poboru energii (w dzień) natomiast w porze nocnej – koniecznością zachowania ciszy, co wiąże się z respektowaniem przez administrację prawa osadzonych do wypoczynku. W tym czasie musi funkcjonować kuchnia oraz hale produkcyjne, a pobór prądu w tych obiektach jest znaczny. Ponadto oświetlenie zewnętrzne skierowane jest na ściany pawilonów mieszkalnych, co powoduje, że w samych celach panuje półmrok umożliwiający rozpoznanie konturów przedmiotów i poruszanie się po celi w porze nocnej.

W jednostce penitencjarnej pozwanego cele mieszkalne posiadają ponadto sprawną wentylację grawitacyjną wyposażoną w kratki, poprzez które odbywa się wymiana powietrza w celach. Drożność kanałów wentylacyjnych jest sprawdzana co najmniej raz w roku przez kominiarza. Prowadzone kontrole w tym zakresie w czasie pobytu powoda w jednostce pozwanego nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. Ponadto zwiększenie cyrkulacji powietrza w celach można uzyskać poprzez otwieranie okien o każdej porze dnia i nocy. W celach mieszkalnych zamontowane są podwójne okna w drewnianych ramach. Są one w dobrym stanie technicznym, a w przypadku wystąpienia usterki są one usuwane niezwłocznie po zgłoszeniu w warsztacie D. Kwatermistrzowskiego. Ponadto całe cele są remontowane

w zależności od potrzeb, według ustalonego wcześniej harmonogramu, ewentualnie poza kolejnością w trybie pilnym, gdy stan celi tego wymaga.

Kąciki sanitarne usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych i mają powierzchnię 1,4 m x 0,9 m oraz zabudowane są nieprzeźroczystym materiałem do wysokości co najmniej 1,2 m (1,3 m), co zapewnia minimum intymności i wynika z obowiązujących przepisów, w tym z art. 110 § 3 kkw. W kąciku znajduje się muszla klozetowa i umywalka z bieżącą zimną wodą. Zabudowa tych kącików do pełnej wysokości nie jest możliwa ze względów architektonicznych, gdyż brak jest dodatkowych wolnych kanałów wentylacyjnych. Wynika to też z konieczności monitorowania więźniów i ma na celu zapobieganie próbom samobójczym i stosowaniu przemocy pomiędzy osadzonymi. Podczas licznych kontroli, SANEPID jak i sędziowie penitencjarni nie kwestionowali umiejscowienia kącika sanitarnego w celi jak i warunków panujących w celach mieszkalnych. Ponadto, w niektórych celach, w których przebywał także powód (Oddział X – cele 215, 214; Oddział III – celi 531 – k. 78), znajdują się wydzielone pomieszczenia sanitarne.

W latach 2012 - 2015 w Zakładzie Karnym w R. zjawisko przeludnienia praktycznie nie istniało. Średnie roczne zaludnienie jednostki w 2012 roku wynosiło 99,51 % ogólnej pojemności. Także w kolejnych latach zaludnienie nie przekroczyło 100 % pojemności jednostki. Powód w okresie swego pobytu w pozwanej jednostce nie przebywał w celach przeludnionych.

Jednocześnie pozwany cały czas podejmuje działania, które mają na celu poprawę warunków odbywania kary, m.in. poprzez ograniczanie czasu przebywania osadzonych w celach mieszkalnych. Osadzeni mają możliwość korzystania ze spacerów, z biblioteki, dokonywania zakupów w kantynie, brania udziału w imprezach oświatowo-kulturalnych oraz sportowych. Osadzeni mają też dostęp do spotkań religijnych oraz w razie konieczności udać się do laboratorium medycznego. Ponadto w zakładzie karnym istnieje możliwość wykonywania pracy.

Każda z osób przebywająca w Zakładzie Karnym ma zapewnioną darmową opiekę lekarską bez konieczności oczekiwania w kolejkach na odległe terminy wizyt w razie potrzeby konsultacji lub badań specjalistycznych w cywilnych ośrodkach medycznych, a także bezpłatny dostęp do lekarstw. Wszelkie wypadki związane z utratą zdrowia są natychmiast zgłaszane lekarzowi. Planowe przyjęcia odbywają się 2 razy w miesiącu po uprzednim zgłoszeniu. W pozwanym zakładzie karnym zatrudnionych jest 14 lekarzy o specjalnościach dermatolog-wenerolog, ortopeda, neurolog, dwóch radiologów, psychiatra, okulista, dwóch stomatologów w tym chirurg szczękowy, chirurg, laryngolog, trzech lekarzy ogólnych (internista, medycyna pracy, lekarz rodzinny).

Powód nigdy nie zgłaszał administracji Zakładu Karnego by w celach gdzie przebywał było zagrożenie lub „robactwo”. W przypadku pojawienia się w celi insektów i potwierdzenia tego faktu przez wyznaczoną osobę wzywana jest firma specjalistyczna do przeprowadzenia stosownej procedury celem usunięcia takiego zagrożenia. Cele mieszkalne są okresowo malowane przez administrację a w przypadkach jej znacznego zabrudzenia następuje jej malowanie poza wyznaczonym terminem. Wszystkie cele w ZK posiadają instalację CO. Ilość żeberek grzewczych została dla każdej celi indywidualnie określona przez projektanta instalacji. Temperaturę czynnika grzewczego reguluje stosownie do temperatury zewnętrznej automatyczny regulator firmy (...). Instalacja CO pracuje prawidłowo. Natomiast ewentualne usterki są usuwane na bieżąco. W 2011 r. wymieniono całość instalacji CO na większości oddziałów. Wszystkie cele po wymianie instalacji były malowane i remontowane w niezbędnym zakresie. Przeprowadzono również kontrolę temperatury celi mieszkalnych która wahała się od 19,5 przy wyjściu z celi do 21 przy oknie.

Na oddziałach odbywają się imprezy kulturalno-oświatowe i sportowe, turnieje sportowe, koncerty występy grup teatralnych turnieje siłowe, warsztaty komputerowe, plastyczne, poetyckie, wystawy okresowe. W zakładzie działa K. R. Katolicki, Związek (...), Kościół (...) i Kościół (...). Realizowane są programy z zakresu kultury fizycznej i sportu oraz ekologiczne. Ponadto zakładowy radiowęzeł nadawał codziennie komunikaty i transmisje radiowe od godz. 7.00 do 21.30, a w dzień poprzedzający dzień wolny od pracy do 22.00. Natomiast w niedziele i święta osadzeni mają możliwość wysłuchania mszy św. za pośrednictwem radiowęzła. Działalność KO prowadzona jest przez wychowawców i psychologów i odbywa się na świetlicach oddziałowych lub świetlicy centralnej. W świetlicy centralnej odbywają się

spotkania, warsztaty, turnieje i koncerty. W okresie od wiosny do jesieni osadzeni odbywają zajęcia rekreacyjne na wyznaczonych spaceriakach a to z uwagi na brak boiska sportowego. Spotkania wyznaniowe prowadzone są w kaplicy i w dodatkowym pomieszczeniu w różnych dniach tygodnia wg harmonogramu.

D. G. mógł na bieżąco kontaktować się z bliskimi, korzystając z widzeń oraz mając możliwość regularnego dzwonienia do nich. Powód ma prawo do 2 godzin widzeń w miesiącu bez zgody Dyrektora jednostki. Inną formą kontaktu z bliskimi i znajomymi jest korespondencja, którą powód może prowadzić bez ograniczeń. Jeżeli nie ma środków to ma prawo do wysłania 2 listów na miesiąc, na koszt Zakładu Karnego. Korespondencja skazanych jest cenzurowana, z wyjątkiem korespondencji z pełnomocnikami oraz z organami państwowymi. Korespondencja jest dostarczana do działu ewidencji, potem idzie do działu penitencjarnego gdzie jest umieszczana w specjalnych półkach. Później wychowawca czyta i cenzuruje ją, a następnie oddaje oddziałowemu, który oddaje korespondencję osadzonemu. Ponieważ w Zakładzie Karnym jednocześnie przebywa około 800 osób i przychodzi mnóstwo korespondencji, czasem zdarzają się opóźnienia z jej doręczeniem, zwłaszcza w sytuacji gdy korespondencja przychodzi w piątek.

Ponadto powód miał możliwość kontaktu z osobami z zewnątrz codziennie za pośrednictwem telefonu stacjonarnego - od 5 do 10 minut, wg grafiku i ogólnego planu dla poszczególnych oddziałów (k. 110). W przypadku zbiegu realizacji uprawnień przez kilku osadzonych, połączenia telefoniczne realizuje się zgodnie z zasadą pierwszeństwa oraz uwzględnieniem ważnych spraw rodzinnych (np. choroba lub śmierć w rodzinie). Kontakt z bliskimi jest realizowany nawet w przypadku ukarania karą dyscyplinarną. Rozmowy mogą być kontrolowane przez wyznaczonego funkcjonariusza, który ma obowiązek ją przerwać jeżeli uzna, że odbywa się ona w sposób niewłaściwy. Natomiast rozmowy telefoniczne z obrońcą, pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym nie są kontrolowane. Przed dokonaniem takiej rozmowy funkcjonariusze sprawdzają w administracji czy numer pod który osadzony dzwoni należy o właściwej kancelarii prawnej oraz czy jest złożone stosowne pełnomocnictwo. Po tych czynnościach funkcjonariusz łączy osadzonego. Natomiast po zakończeniu rozmowy telefonicznej osadzony poprzez domofon informuje funkcjonariusza o zakończeniu rozmowy.

Osadzeni posiadający środki własne mogą dokonywać zakupów produktów w kantynie, którą prowadzi obecnie Państwowe Przedsiębiorstwo (...). Na podstawie umowy nie może ono zawyżać cen produktów towarów powyżej 5 % w stosunku do marż sklepowych obowiązujących w okolicznych sklepach, z wyłączeniem marketów. Ceny są sprawdzane raz na kwartał przez upoważnionego pracownika, z czego sporządzany jest protokół. Skazani mogą 3 razy w miesiącu skorzystać z kantyny.

Powód w trakcie pobytu w jednostce penitencjarnej większość czasu przebywał na Oddziale III, gdzie znajduje się świetlica i każdy ze skazanych miał tam prawo przebywać codziennie w określonych porach. Nie był odpłatnie zatrudniony. Powód dużo czasu spędzał oglądając telewizję. Uczestniczył też w codziennych spacerach i apelach oraz korzystał z biblioteki. Powód jeżeli się zapisał u oddziałowego, to uczestniczył w niedzielnych nabożeństwach. W trakcie pobytu powód był parokrotnie konsultowany przez lekarzy, w tym lekarzy specjalistów, a w wypadkach uzasadnionych były mu przepisywane stosowne leki.

Powód, mimo zapewnionego prawa do składania wniosków, skarg i próśb nie składał skarg na warunki panujące w Zakładzie Karnym, zachowanie personelu, zagrożenie ze strony innych współwięźniów, nieprawidłowości i uchybienia w zakresie postępowania z korespondencją i paczkami. Dopiero po wytoczeniu niniejszego powództwa D. G. zaczął składać skargi, które kierował jednak do tutejszego Sądu, celem załączenia do akt. Ponadto powód wielokrotnie był karany dyscyplinarnie, przede wszystkim za wulgarne odnoszenie się do oddziałowych.

Dowód: kopie protokołów z kontroli funkcjonowania instalacji kominowej k. 66-70; protokołów pomiarów natężenia oświetlenia k. 71-73; z notatki służbowej Kierownika D. Kwaternistrzowskiego z 27.11.2013 r. k. 76-78; z komunikatu z 7.05.2004 r. k. 74; z notatki służbowej 18.03.2009 r. k. 75; wykazów pobranych środków higieny k. 80-83; z protokołu z 22.11.2012 r. z kontroli zakładu przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego k. 84-89; z notatki służbowej Kierownika D. Kwaternistrzowskiego z 6.08.2012 r. k. 90; z notatek służbowych z kontrolnych pomiarów temperatury w celach k. 91-92; z jądłospisów k. 93-97; z artykułu prasowego z (...) k. 98; z protokołu Powiatowego Inspektora Sanitarnego z

8.08.2012 r. na okoliczność stanu technicznego infrastruktury zakładu karnego tj. stanu technicznego cel, ogrzewania, oświetlenia, wentylacji, dostępności środków higieny i czystości i jakości żywienia k. 99-104; z notatki Kierownika D. Ewidencji k. 106 na okoliczność wykazania, że w 2012 r. w Zakładzie Karnym w R. przeludnienie praktycznie nie istniało, a średnie roczne zaludnienie wynosiło 99,51 %; z notatki służbowej wychowawcy z 2.12.2013 r. k. 107-109; z załącznika nr 12 do zarządzenia nr (...) k. 110; z notatki służbowej wychowawcy do spraw KO z 2.12.2013 r. dot. działalności związków religijnych w jednostce pozwanego k. 111; z notatki służbowej pod nazwą wykaz kodeksów k. 112 na okoliczność traktowania osadzonych przez personel, dostępności posług religijnych, zasad rozmieszczania osadzonych, dostępności zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych, warunków przeprowadzania widzeń; zeznania powoda protokół z dnia 28.04.2014 r. k. 202; zeznania świadków: A. S. protokół z dnia 28.04.2014 r. k. 253, D. M. protokół z dnia 28.04.2014 r. k. 254, K. D. protokół z dnia 30.06.2014 r. k. 273, Ł. W. protokół z dnia 25.06.2014 r. k. 311, A. K. (1) 00:03:35 protokół z dnia 9.04.2015 r. k. 446, W. M. 00:21:40 protokół z dnia 9.04.2015 r. k. 446v, S. A. 00:06:27 protokół z dnia 5.02.2015 r. k.412v, A. K. (2) protokół z dnia 22.10.2015 r. k. 542, W. W. 00:02:33 protokół z dnia 22.12.2015 r. k. 558,

Sąd postanowił oddalić wnioski powoda o przesłuchanie świadków D. O. i P. Z., wobec niewskazania adresów ich zamieszkania oraz kolejnych świadków, ponieważ nie było to konieczne wobec ustaleń poczynionych przez Sąd w toku dotychczasowego postępowania.

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd kierował się zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc. Podejmując rozstrzygnięcie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, którym dał wiarę w całości, albowiem zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie została przez strony zakwestionowana w toku procesu a sporządzone zostały przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności. Ponadto Sąd przypisał walor wiarygodności zeznaniom złożonym przez Kierownika D. Kwatermistrzowskiego ZK w R. S. A. i pracownika D. Penitencjarnego W. M. sprawującego nadzór nad pracą wychowawców i psychologów, które stanowiły istotne uzupełnienie treści przedstawionych w przedłożonych przez pozwanego dokumentach.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny również na podstawie zeznań powoda oraz świadków: A. S., D. M., K. D., Ł. W., A. K. (1), A. K. (2) i W. W., którym dał wiarę tylko w określonym zakresie. Świadkowie ci zeznawali przede wszystkim na okoliczność warunków bytowych panujących w pozwanym Zakładzie Karnym i analiza ich treści pozwala wysnuć tezę, że nie wykluczają się one wzajemnie. Świadkowie w zasadzie zgodnie stwierdzili, że panujące w jednostce penitencjarnej warunki dalekie były od komfortowych, ale jednocześnie potwierdzili oni, że mieli zapewnione warunki odbywania kary przedstawiane przez stronę pozwaną. W ocenie Sądu jedynie ich subiektywne odczucia o złych warunkach panujących na oddziałach, w których byli osadzeni nie mają znaczenia dla istoty sprawy, ponieważ spełniały one minimalne wymagane standardy przyjęte przez przepisy prawa polskiego jak i międzynarodowego.

Świadek W. W. potwierdził, że powód trochę uskarżał się na pewne dolegliwości zdrowotne ale nie wiedział jakie. Sam wskazał, że nie miał zastrzeżeń do systemu opieki zdrowotnej panującego w ZK, jak również możliwości kontaktu z bliskimi, czy korzystania z kantyny. Jego zdaniem materace były zabrudzone, ale jak ktoś chciał, mógł je uprać za zgodą wychowawcy. Przyznał, że powód miał zatargi z funkcjonariuszami. Według świadka A. K. (1) w kąciu sanitarnym panował brud, ale za jego czystość odpowiedzialni byli jedynie osadzeni. Natomiast świadek A. K. (2) zeznał, że nic mu niewiadomo na temat poniżającego, czy złego traktowania powoda przez funkcjonariuszy służby więziennej oraz nie słyszał, aby powód składał skargi do administracji ZK. Powyżsi świadkowie przyznawali, że cele były na bieżąco remontowane, ale działo się tak stopniowo.

Świadkowie A. S., D. M., K. D. i Ł. W. potwierdzili jedynie, że powód uskarżał się im na rzeczy, które szczegółowo podniósł w pozwie. Sami natomiast zeznali, że zdarzało się funkcjonariuszom, że ich lekceważyli i straszili, ale nie potrafili podać żadnego konkretnego przykładu takiego traktowania.

Biorąc pod uwagę całokształt materiału dowodowego zwrócić należy uwagę, iż zeznania powoda nie zasługują na wiarę. Pozwana dołączyła protokoły pokontrolne Zakładu Karnego w R. przeprowadzone przez stosowne służby. Wskazuje

to, że warunki panujące na oddziałach były przedmiotem uwagi jeszcze przed osadzeniem powoda. Skoro więc były przedmiotem starań, to w przypadku gdyby powód zgłaszał jakiegokolwiek nieprawidłowości w tym względzie – czego jednak nie czynił, musiałoby skutkować interwencją. Natomiast za gołosłowne uznał Sąd zeznania powoda i części świadków odnośnie złego traktowania powoda przez funkcjonariuszy służby więziennej. Osoby te nie potrafiły podać żadnego konkretnego przykładu złego traktowania przez personel ZK poza ogólnikowymi stwierdzeniami.

Sąd zaważył:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną dochodzonego przez powoda zadośćuczynienia za złe, uciążliwe warunki pobytu w Zakładzie Karnym w R. jest art. 448 kc zgodnie z którym, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia.

Przesłanki ochrony dóbr osobistych zostały sprecyzowane w art. 24 § 1 Kodeksu cywilnego, który wskazuje, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone bezprawnym działaniem może żądać zaniechania tego działania lub usunięcia jego skutków. Przy czym ustawodawca w artykule 24 kc wprowadził domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, które strona pozwana może obalić przez wykazanie, że jej działanie miało miejsce w warunkach obowiązującego porządku prawnego, stanowiło wykonywanie prawa podmiotowego, było za zgodą pokrzywdzonego, lub wynikało z potrzeby ochrony uzasadnionego interesu lub wartości nadrzędnych.

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego zwracano uwagę, że Konstytucja oraz akty prawa międzynarodowego zawierają tożsame regulacje, ustanawiając zakaz tortur oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania jak również karania, a także deklarując humanitarne traktowanie każdej osoby pozbawionej wolności, m.in. w wyrokach z dnia 28 lutego 2007 r. (V CSK 431/06, OSNC 2008, nr 1, poz. 13) i z dnia 17 marca 2010 r. (II CSK 486/09, LEX nr 599534). Osoba pozbawiona wolności przez sam fakt uwięzienia nie traci podstawowych praw gwarantowanych przez Konstytucję i akty prawa międzynarodowego. Poszanowanie i ochrona jej godności jest obowiązkiem władzy publicznej, wypełniającej zadania represyjne państwa. Realizacja pozbawienia wolności wiąże się z ustaleniem poziomu, na którym warunki uwięzienia są „odpowiednie” i nie naruszają przyrodzonej i niezbywalnej godności człowieka.

Bezwzględnie wymagane jest, aby traktowanie człowieka pozbawionego wolności nie było poniżające i niehumanitarne, a ograniczenia i dolegliwości, które musi on znosić, nie przekraczały koniecznego rozmiaru wynikającego z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka oraz nie przewyższały ciężaru nieuniknionego cierpienia, nieodłącznie związanego z samym faktem uwięzienia.

Ciężar dowodu, iż warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i nie doszło do naruszenia dóbr osobistych, spoczywa na pozwanym. Powoda obciąża w takiej sprawie tylko dowód odbywania kary pozbawienia wolności w określonych warunkach. Nie zwalnia to jednak powoda od obowiązku wykazania poniesienia niematerialnej krzywdy spowodowanej naruszeniem dóbr osobistych, a nadto przedstawienia dowodów wskazujących na zakres doznanej krzywdy.

W przedmiotowej sprawie trzeba mieć przede wszystkim na uwadze, że powód odbywa karę pozbawienia wolności, która spełnia funkcję represyjną jako odpłata za dokonane przestępstwo i dolegliwość dla skazanego (dyskomfort) stanowi jej istotę (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach, w wyroku z dnia 7 maja 2009 roku, sygn. akt I Aca 247/09). Aby można było mówić o odczuwaniu dolegliwości przez skazanego, odbywanie kary musi być bardziej uciążliwe od sposobu życia osób pozostających na wolności. Odczuwanie niedogodności i dyskomfortu, nawet znacznych rozmiarów, w przypadku kary pozbawienia wolności nie ogranicza się jedynie do braku możliwości opuszczenia zakładu karnego. Odbywanie kary pozbawienia wolności oznacza także obniżenie standardu życiowego. Zachowania pozwanego, polegające na stworzeniu warunków pobytu w zakładzie karnym, poniżej poziomu typowego dla życia na wolności, które powód odczuwa jako uciążliwe, nie są przez to bezprawne. Żądania zmierzające do podwyższenia warunków życia, tak aby odpowiadały one warunkom osób przebywających na wolności, a nawet które zapewniłyby

powodowi poziom pobytu na poziomie pod pewnymi względami wyższym niż znaczna część polskiego społeczeństwa są tym samym bezzasadne. O bezprawnym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności godności może być mowa dopiero, gdy dochodzi do poniżającego i niehumanitarnego traktowania, sprzecznego z zasadą humanitaryzmu.

Do naruszenia godności ludzkiej może dojść w wypadku, gdy pozbawi się więźniów jakiegokolwiek intymności przy spełnianiu potrzeb fizjologicznych, gdy brak wyżywienia będzie powodował głód lub nie zapewni się niezbędnych składników odżywczych, gdy przeludnienie osiągnie stan uniemożliwiający funkcjonowanie w celi, w szczególności gdy więźniowie zostaną zmuszeni do spania na przemian w jednym łóżku, gdy w celi nie będzie możliwości pozostawiania w pozycji leżącej, gdy nie wykonywanie obowiązków przez służbę zdrowia spowoduje permanentny stan chorobowy u osadzonego. W uznaniu Sądu z takimi okolicznościami nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Postępowanie dowodowe wykazało co prawda, że w Zakładzie Karnym w R. panują surowe warunki, jednakże ocena czy nastąpiło naruszenie dobra, jakim jest godność osobista winna być dokonana przez pryzmat całokształtu okoliczności, w zgodzie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Dokonując oceny warunków pobytu powoda w zakładzie karnym nie można pominąć realiów występujących w Polsce, dotyczących czasami wręcz fatalnej sytuacji osób przebywających w szpitalach, domach opieki czy placówkach oświatowych, co wynika w głównej mierze z ich nie doinwestowania. Państwo Polskie nie jest na tyle zasobne finansowo, aby było w stanie zapewnić tym osobom, jak też skazanym, warunki bytowe odpowiadające poziomowi i standardom obowiązującym w zamożnych państwach Europy.

Powód nie przebywał w warunkach przeludnienia. W czasie osadzenia powoda w jednostce pozwanego zjawisko przeludnienia praktycznie nie istniało. Z przedstawionych dokumentów, a częściowo także z zeznań powoda i słuchanych w sprawie świadków wynika, że pozwany zapewniał powodowi warunki odbywania kary zgodne z obowiązującymi normami i których w żadnym razie nie można poczytywać za przejaw niehumanitarnego, poniżającego traktowania.

Powód, wbrew jego subiektywnemu odczuciu, nie może powoływać się na zarzut przeludnienia twierdząc jedynie, że nie był zachowany metraż i że ocenia to na oko, jeżeli z dokumentacji Zakładu Karnego nie wynika, aby do takiej sytuacji dochodziło we wskazywanym przez powoda okresie. Zresztą świadkowie jakich powołał powód zgodnie wskazywali, iż w poszczególnych celach nie było przeludnienia. Przebywało w nich tyle osób na ile cela była przewidziana. Wskazać również należy, iż cele w jednostce pozwanego w czasie osadzenia powoda były wystarczająco oświetlone i wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami penitencjarnymi w niezbędny sprzęt kwaterekowy. Natomiast kąćki sanitarne, na które składa się muszla klozetowa i umywalka z bieżącą wodą z mocy przepisu art. 110 § 3 kkw usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych, ale od reszty pomieszczenia odgradza je przegroda, która jest dość niska, jednakże zapewnia minimum intymności. Rzeczą oczywistą jest, że przebywanie w miejscu, gdzie załatwia się potrzeby fizjologiczne, je i śpi do przyjemnych nie należy, ale zabudowa tych kąćków do pełnej wysokości w pozwanym zakładzie karnym nie jest możliwa ze względów architektonicznych, a w orzecznictwie powszechnie akceptowany jest pogląd, że ewentualne całkowite nie zabudowanie kąćków sanitarnych wynika z wymogów bezpieczeństwa więźniów (m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 13 maja 2009 r., sygn. I ACa 234/09 - niepubl.). Również Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 5 sierpnia 2010 r., sygn. I ACa 508/10 - niepubl., wskazał, iż: „Jedynie częściowe odgródnienie od reszty celi kąćka sanitarnego wynika z konieczności zapewnienia warunków bezpieczeństwa (obserwacja skazanych), a ujemne doznania skazanych wynikające z konieczności obcowania z toaletą znajdującą się w celi, która ponadto nie zapewnia całkowitej intymności winny ustąpić przed nadrzędną wartością, jaką jest bezpieczeństwo zdrowia i życia człowieka”. Ponadto „nieskrępowane użytkowanie urządzeń sanitarnych” oznacza, że podczas korzystania z nich nie mają być widoczne intymne części ciała, a więc zabudowanie kąćka przepierzeniem zapewnia to w zupełności.

Cele posiadają sprawną wentylację grawitacyjną. Ponadto każda cela posiada pełnowymiarowe, dające się otworzyć okno, którego uchYLENIE daje możliwość zwiększenia cyrkulacji powietrza i lepszą wentylację. Za utrzymanie higieny osobistej i czystości w celach odpowiadają osadzeni i otrzymują w tym celu stosowne środki, korzystają z kąpieeli, sanitariatów oraz wymiany bielizny pościelowej i odzieży. Osadzeni w Zakładzie Karnym w R. mają możliwość podjęcia pracy, dokonywania zakupów w kantynie, korzystania z kaplicy, spacernika, biblioteki, udziału w programach edukacyjnych z zakresu ekologii, sportu, profilaktyki uzależnień, na terenie jednostki działa radiowęzeł, organizowane

są koncerty, szereg różnego rodzaju konkursów, zawody sportowe. Więźniowie mają też zapewnioną bezpłatną pomoc medyczną oraz leki. I powód mógł z tego korzystać podczas pobytu w Zakładzie Karnym. Powyższe warunki odbywania kary trudno więc uznać za niehumanitarne i uwłaczające godności powoda, choć faktem oczywistym jest, że samo pozbawienie wolności i przebywanie wraz z innymi osobami w zamkniętym pomieszczeniu, stanowi znaczną dolegliwość. Zakład Karny w R. jest wyposażony w wentylację grawitacyjną, której zasada działania polega na tym, że ciepłe powietrze jako lżejsze jest unoszone do góry i choć w niektóre dni mogło się zdarzyć, iż ze względu na warunki atmosferyczne i różnicę ciśnień na zewnątrz i wewnątrz budynku, powietrze było włączane do środka, ale zastosowanie wentylacji mechanicznej, stanowiłoby w istocie luksus, gdyż byłoby to lepsze rozwiązanie niż posiada większość budynków w Polsce. Brak jest również podstaw do przyjęcia, by przebywanie w źle wentylowanej celi, wiązało się z tak negatywnymi odczuciami psychicznymi powoda, by uzasadniały one przyznanie mu zadośćuczynienia finansowego, tym bardziej, że powód znał już warunki odbywania kary pozbawienia wolności, a jednak popełniając kolejne przestępstwa zdecydował się ponieść ryzyko powrotu do nich.

Wskazać również należy, iż budynek Zakładu Karnego pochodzi z XIX wieku i budowany był dla innych standardów niż obowiązują obecnie, co powoduje z kolei, że istniejące w budynku ograniczenia natury architektonicznej nie zawsze pozwalają dostosować go w pełni do najnowszych rozwiązań jakie stosuje się we współczesnych obiektach budowlanych pomimo, iż jednostka penitencjarna przechodziła w ostatnim dziesięcioleciu szereg remontów. Ponadto część świadków potwierdziło, że Zakład Karny był na bieżąco remontowany, a fakt, iż w celach a zwłaszcza kąciakach sanitarnych panował brud wynikał z tego, że osadzeni nie przykładali się do swoich obowiązków dotyczących dbania o czystość.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, określa warunki zdrowotne i bytowe podczas odbywania kary. Zgodnie z § 30 Rozporządzenia osadzonemu przysługuje przynajmniej jedna ciepła kąpiel w tygodniu. Ponadto w celach mieszkalnych znajdowały się umywalki z bieżącą zimną wodą, niemniej jednak osadzeni mogli korzystać z grzałek do gotowania wody, które posiadają w celach. Więźniowie sami odpowiadają za czystość w celach jak i za higienę osobistą. Poza wydawanymi im środkami higienicznymi mogą korzystać ze środków otrzymywanych od rodzin, mogą także dokonać zakupu środków higienicznych w kantynie zakładu karnego. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Sądu pozwany nie naruszył w tym względzie w żaden sposób warunków odbywania kary.

Jako typowe zarzuty zmierzające tylko i wyłącznie do podniesienia poziomu standardu pobytu w więzieniu należy ocenić wysuwane przez powoda pretensje, iż wydawane w ZK posiłki są niesmaczne, o złej jakości i temperaturze. W pierwszym rzędzie podkreślić należy, iż żadna z kontroli SANEPID-u nie wykazała uchybień w zakresie żywienia. Kontrole są przeprowadzane planowo oraz interwencyjnie – na skutek skarg. Ponadto doznania smakowe są kwestia indywidualną, dlatego ciężko pod tym względem jest usatysfakcjonować wszystkie osoby, mając na względzie, że takie samo jedzenie wydawane jest bardzo dużej liczbie osób.

Powód, wbrew jego subiektywnemu odczuciu, nie może powoływać się na zarzut utrudnionego kontaktu z bliskimi, ponieważ mógł on korzystać z widzeń z bliskimi oraz regularnie dzwonić do nich. Oczekiwanie na wolny telefon nie wpływało przecież na to, że tego kontaktu był w ogóle pozbawiony. Także otrzymanie korespondencji po kilku dniach od wpłynięcia do ZK, nie jest czasem oczekiwania, który można by uznać za zbyt długi zważywszy, że korespondencja musi być cenzurowana.

Odnosząc się do twierdzeń powoda, że sposób leczenia w Zakładzie Karnym był nieprawidłowy, Sąd uznał, że nie znalazły one potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Świadkowie przyznawali, że za każdym razem kiedy zgłaszali się do danego lekarza byli przyjmowani, a kiedy zachodziła taka potrzeba przepisywano mu i wydawano odpowiednie leki. Zważyć przy tym należy, iż powód przebywając w jednostce penitencjarnej ma zapewnioną darmową opiekę lekarską bez konieczności oczekiwania w kolejkach na odległe terminy wizyt, a w razie potrzeby konsultacji lub badań specjalistycznych w cywilnych ośrodkach medycznych. Powód ma także dostęp do bezpłatnych lekarstw. W trakcie pobytu w zakładzie karnym powód był kilkakrotnie konsultowany przez lekarzy, w

tym lekarzy specjalistów z różnych dziedzin. W tych okolicznościach Sąd nie dopatrył się nieprawidłowości w zakresie leczenia powoda.

Oprócz powyższego początkowo podnoszony przez powoda w pozwie zarzut przedmiotowego traktowania jego osoby ze strony funkcjonariuszy służby więziennej nie może się ostać, gdyż podczas składania zeznań w sprawie powód w ogóle nie rozwinął tej kwestii i nie przedstawił chociażby jednego poważniejszego zdarzenia na poparcie swojej tezy. Zeznał jedynie, że funkcjonariusze są cyniczni, mają głupie zagrania i prowokują. Natomiast jeden raz usłyszał od wychowawcy, aby się wynosił, gdy powód stał przy telefonie, ponieważ musi gdzieś zadzwonić. Powód nie wykazał zatem by doszło do jakiegokolwiek formy znęcania się nad nim przez funkcjonariuszy. Nie sposób również pominąć tego, iż warunki osobiste powoda, stopień demoralizacji oraz zachowanie w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności w pozwanej jednostce penitencjarnej, w tym dopuszczenie się niewłaściwego odnoszenia do funkcjonariuszy, doprowadzało do wielokrotnego ukarania powoda.

Sąd oddalając powództwo miał też na uwadze, że jakkolwiek powód został poinformowany o możliwości składania wniosków, skarg i prośb do organów właściwych do ich rozpoznania, to z możliwości tej nie skorzystał podczas pobytu w jednostce pozwanej przed złożeniem pozwu.

W kwestii zgodności z prawem warunków osadzenia należy wskazać, iż nadzór nad legalnością i prawidłowością wykonywania kary pozbawiania wolności a także zastosowania kar porządkowych i środków przymusu sprawuje sędzia penitencjarny. Ocenia on między innymi warunki bytowe skazanych, stan opieki medycznej, stan sanitarny jak również stan zabezpieczenia technicznego i wyposażenia pomieszczeń w których przebywają osadzeni. Do oceny kwestii tych jest powołany sędzia penitencjarny. Abstrahując od kwestii braku wykazania podnoszonych twierdzeń należy wskazać, iż w niniejszym postępowaniu sąd nie może ocenić czy funkcjonariusz wszczynając postępowanie dyscyplinarne działa zgodnie z prawem czy bezprawnie jak również czy stosowanie wobec skazanego kary dyscyplinarnej było uzasadnione i zgodne z prawem czy też nie. Sąd w postępowaniu cywilnym nie ma uprawnienia do oceny legalności czy prawidłowości nakładania kar albowiem uprawnienia te przysługują sędziemu penitencjarnemu.

Nie zasługuje również na uznanie zarzut powoda, że został umieszczony na Oddziale razem z agresywnymi więźniami. Jednostki penitencjarne tworząc grupę wychowawczą mają przede wszystkim na uwadze bezpieczeństwo skazanych, ponadto względy socjalno – bytowe oraz kryteria określone przepisami prawa. Kodeks karny wykonawczy wskazuje przesłanki jakimi jednostka penitencjarna kieruje się umieszczając osadzonego w celi. Zgodnie z art. 82 § 1 kkw w celu stwarzania warunków sprzyjających indywidualnemu postępowaniu ze skazanymi, zapobieganiu szkodliwym wpływom skazanych zdemoralizowanych oraz zapewnieniu skazanym bezpieczeństwa osobistego, wyboru właściwego systemu wykonywania kary, rodzaju i typu zakładu karnego oraz rozmieszczenia skazanych wewnątrz zakładu karnego - dokonuje się ich klasyfikacji. Ponadto zgodnie z § 2 klasyfikacji skazanych dokonuje się mając na względzie w szczególności płeć, wiek, uprzednie odbywanie kary pozbawienia wolności, umyślność lub nieumyślność czynu, czas pozostałej do odbycia kary pozbawienia wolności, stan zdrowia fizycznego i psychicznego, w tym stopień uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub psychotropowych, stopień demoralizacji i zagrożenia społecznego, rodzaj popełnionego przestępstwa. Podstawą klasyfikacji są również w szczególności badania osobopoznawcze. Także Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności w § 11 wskazuje, że skazanych rozmieszcza się w celach, uwzględniając w szczególności płeć, wiek oraz uprzednie odbywanie zasadniczej kary pozbawienia wolności albo kary aresztu wojskowego.

Niezależnie jednak od realizowania powyższych przepisów, zdarza się możliwość wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dla osadzonego ze strony innego współwięźnia, jak również styczność osadzonego z przejawami różnego rodzaju demoralizacji i negatywnych zachowań charakterystycznych dla danych środowisk przestępczych. Podkreślić tutaj należy, że Zakład Karny w R. jest zakładem typu zamkniętego, osadzeni są w nim recydywiści penitencjarni. Znajdują się w nim skazani zarówno na krótkotrwale jak i na najsurowsze kary pozbawienia wolności. Jednak w razie zgłoszenia takiego zachowania przez osadzonego możliwe jest przeniesienie go do innej celi. Zgodnie

bowiem § 12 ust. 2 Rozporządzenia w razie potrzeby skazany może być przeniesiony w każdym czasie z celi mieszkalnej, którą zajmuje, do innej takiej celi. Zebrany materiał dowodowy wskazuje, że D. G. nie zgłaszał żadnych obaw o swoje bezpieczeństwo. W takiej sytuacji funkcjonariusze ZK nie mogą być obarczeni biernością, czy też akceptacją takiego stanu rzeczy.

Reasumując, skoro osadzenie powoda w Zakładzie Karnym w R. było zgodne z prawem i miało na celu ochronę interesu społecznego i wartości nadrzędnych jakimi są izolacja przestępców od społeczeństwa i osiągnięcie celów probationi, odbywało się w godziwych warunkach i nie miało cech poniżającego i nieludzkiego traktowania powoda, to samo subiektywne przekonanie powoda, że nastąpiło przy tym naruszenie jego dóbr osobistych, jest bezpodstawne i nie może znaleźć ochrony prawnej przewidzianej w art. 23 i 24 kc, jak również być podstawą przyznania mu zadośćuczynienia przewidzianego w art. 448 kc.